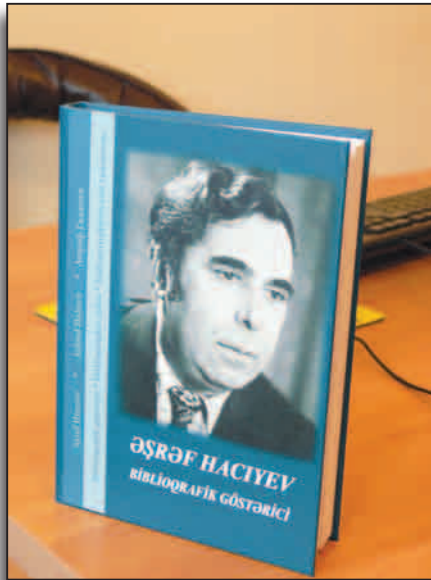

Yeni nəşrlər

❑ Publisist, nasir, dramaturq, tərcüməçi, ssenarist, milli mətbuat tariximizin araşdırıcısı, Əməkdar jurnalist Əşrəf Əhmədpaşa oğlu Hacıyev (1932-2001) XX əsr Azərbaycan jurnalistikasının görkəmli nümayəndəsi, onun parlaq simalarındandır. 1958-ci ildə Jurnalistlər İttifaqına daxil olub, iti və kəsərli qələmi ilə ömrünü sona qədər Azərbaycan mədəniyyətinin, mətbuat və jurnalistikasının inkişafına həsr etmişdir. Onun “xidmət dəftərcəsi” fəaliyyətinin daim mətbuatla sıx bağlı olduğunu göstərir.

Ali təhsilini Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indi BDU) filologiya fakültəsi nəzdindəki jurnalistika şöbəsində alan Əşrəf Hacıyev universiteti bitirdikdən sonra, Azərbaycan Komso-molu Mərkəzi Komitəsində (ALKGI MK) təbliğat və təşviqat şöbəsinin mətbuat üzrə təlimatçısı kimi işə başlamış (1954-1956), on ildən çox “Azərbaycan gəncləri” qəzetində təbliğat və təşviqat şöbəsinə rəhbərlik etmişdir (1956-1969). Partiya Tarixi İnstitutunda işlədiyi illər (1969-1977) milli mətbuat tarixinə dair elmi tədqiqatları ilə əlamətdardır. İyirmi il “Kommunist” qəzetində (1991-ci ildən “Xalq qəzeti”) (1977-1997) şöbə müdiri, bölgə müxbiri vəzifələrində çalışmışdır. Həyatının son illəri “Respublika” qəzeti ilə bağlıdır.

Əşrəf Hacıyev jurnalistika-nın bütün sirlərindən xəbərdar, onun problemlərini, zəhmət yükünün ağırlığını işin içində olan insan kimi dərinlən anlayan, sözün ən geniş mənasında, peşəkar, ustad qəzetçi idi. Yazıçı ilə jurnalist arasındakı fərqdən danışarkən, o yazırdı: “Yazıçı üçün istedad, müşahidə qabiliyyəti, həyatı və insanların psixologiyasını bilmək, iti qələm əsər yazmağa imkan

verir. Bunlar jurnalist üçün kifayət deyildir. Onun vaxtı yoxdur. O, bir məsələni operativ öyrənməli və araşdırmalı, tez müəyyən qənaətə gələrək obyektiv işıqlandırmağa çalışmalıdır. Həm də bu zaman məsələyə təmsil etdiyi qəzetin mövqeyindən münasibətini bildirməlidir”. Onun yazıçı və jurnalist olaraq öz şəxsi təcrübəsindən doğan bu fikir “Avropa” nəşriyyatında yenidən çapdan çıxmış “Əşrəf Hacıyev. Biblioqrafik göstərici” (2018, 296 səh.) kitabının iki bölməsində yer alan “Düşüncələrindən” iqtibasdır.

Publisist-yazıçının 85 illiyinə həsr edilən biblioqrafiya zəhmət və mübarizədə keçən

Əşrəf Hacıyev: Biblioqrafik portret

şərəfli ömür yoluna bir baxış olub, onun yaradıcılıq portreti ilə tanışlığa dəvət edir. Biblioqrafik göstəricinin müəllif-tərtibçisi fəlsəfə elmləri doktoru, prof Arzu Hacıyeva, elmi re-

daktoru filologiya elmləri doktoru, professor Teymur Əhmədovdur. Kitaba tarix elmləri doktoru, professor, Əməkdar müəllim Qüdrət İsmayılzadə, filologiya elmləri doktoru, professor Şirindil Alışanlı, Əməkdar mədəniyyət işçisi Qüdrət Piriyev rəy vermişlər.

Üç hissədən ibarət biblioqrafik göstəricinin ciddi, düşünülmüş strukturu Əşrəf Hacıyevin həyat, fəaliyyəti, əsərləri, barəsində yazılanlar haqqında yetərinə əhatəli məlumat almağa imkan verir. Kitabda bəzi hissələrin (“Tərtibçidən”, “Əşrəf Hacıyevin həyat və fəaliyyətinin bəzi əsas tarixləri”, “Əşrəf Hacıyev: həyat və yaradıcılığı haqqında qısa очерк”, “Mündəricat”) türk, ingilis, rus dillərinə tərcümə edilməsi, eyni zamanda, həmin dillərdə verilən “Qısa очерк”ə “Əlavə”lərdə yazarın kitablarının, dram əsərləri və ssenarilərinin adlarının (müvafiq göstəriciləri ilə) yer alması onu xarici oxucular üçün də əlçatan edir. Burada Əşrəf müəllimin zəngin irsi, iqtisadiyyatdan tutmuş elm və mədəniyyətə, əxlaq-mənəviyyatdan hüquq, siyasət, ideologiyaya qədər cəmiyyət həyatının, demək olar, bütün sahələrini əhatə edən, mündəricə etibarilə geniş, janr və formaca əlvan elmi-publisistik, ədəbi-bədii yaradıcılığı, Azərbaycan

radiosunda və teatr səhnələrində tamaşaya qoyulmuş dramları, sosioloji, tarixə dair tədqiqatları, kinossenariləri, tərcümələri haqqında xeyli ətraflı informasiya toplanmışdır.

On doqquz (“İtkin atanın oğlu”, “Eynəkli kişi”, “Son görüş”, “Daş güzgülü”, “İksir”, “Günəş nəslinə məktublar”, “Milyonlar belə yaranır”, “Şirvanın şöhrəti” və s.) bədii, elmi, publisistik, kitabın müəllifi olan Əşrəf Hacıyev, eyni zamanda, ədəbiyyatın yeni istiqamətlərinə öz töhfəsini vermişdir. «Onun qanı ürəyimdədir» povesti (1960) Azərbaycanda detektiv janrında yazılan ilk əsərlərdəndir. «Məhəbbət könül çırağıdır» (1965) kitabı Azərbaycanda ailə sosial institutu və ailə-nikah münasibətlərinə həsr edilmiş ilk sosioloji tədqiqat əsəri – ilk gender tədqiqatıdır. Ümumiyyətlə, onun istər bu, istərsə də “Yerli Sovetlər və kənddə mədəniyyət” (1998) və digər kitablarına, çoxsaylı məqalələrinə sosial reallığın hadisə və proseslərinin, qəbul edilən hüquqi sənədlərin, ölkədə aparılan islahatların və i.ə. analitikası xasdır ki, onu həm də mötəbər sosioloq kimi xarakterizə edir.

Biblioqrafik göstərici oxucuları Əşrəf Hacıyevin həyat və yaradıcılığı, həmçinin onun təhsilində keçən əsrin ikinci yarısında Vətənimizin canlı tarixi və mədəniyyəti, Azərbaycan jurnalistikasının tarixi və problemləri ilə tanış edib məlumatlandırın dəyərli vəsaitdir.

Qüdrət PİRİYEV,
“Xalq qəzeti”